

LUGEJAD, KAMRAADID, KAASTEELISED JA ELUKESTVA ÕPPE VILJELEJAD!

Üleskutse *lahedaks* õppimiseks esitati saatesõnades kaks aastat tagasi, kui avaldati esimene KVÜÕA kõrgkoolipedagoogika artiklikogumik „Tõhus õpe kõrgkoolis”. Võimalik kergekaaluline sõnakasutus võib hakata hinge närima neil, kes näevad poolikut veeklaasi pooltühjana. Mul on heameel tõdeda, et positiivne praktika on siiski võidukäigul, sest nüüdsega on pandud kaante vahele järjekordsed mõtted ja soovituselised parima õpitulemuse saavutamiseks. Harjumuspäraste õppemeetodite uuendamine ei peaks olema muutus muutuse pärast, küll aga ergutama turvalist (loe: laiska) käib-küll-meetodit. Õppurite aktiivne kaasamine on alati riskantne, kuna nõuab dünaamilist tunnikäiku, sest loodav õpituatsioon ei erine mitte üksi kursuseti, vaid ka sama kursuse erinevate päevade ning samade õppurite puhul. Teine risk peidab end õppurite „liigses” vabaduses, mille tegelik tagamaa on hoopis nõrk ettevalmistus. Kalkuleeritud (ehk läbimõeldud ja vastumeetmetega) riski võtmist peab harjutama ka õppejõud. Samas on väga tähtis anda enesearenduse vastutus õppuritele endile – ette-taha detailide reglementeerimine ja korraldamine tekitab vaid õpituid abitust.

Põnev on tõdeda, et põhimõtted, mis suunavad sõjaväelaste tegevust lahinguväljal, on suuresti rakendatavad ka rahuaegses administreerimises ja väljaõppes. Eriti tark on õppejõududel omavahel jagada tuvastatud õppetunde ja teaduslikult valideeritud õppemeetodeid – jalgratast ei pea uuesti leiutama! Omakorda silmi avav on kogeda kokkupuutepunkte militaar- ja tsiviilpedagoogikas. Tihti on juhtunud, et ei osata märgata ega hinnata enda saavutusi, kuna keskendutakse ainiti negatiivsetele juhtudele. Aktiivne ja rohkearvuline osalus meie didaktikakonverentsidel näitab vajadust sellelaadse initsiatiivi järele ja usaldust meie õppeasutuse kui konverentsi peakorraldaja vastu. Seda peab oskama näha tunnustusena. Rauda tuleb taguda, kuni see on tuline. Teritatud nuga võib kapis pikalt seista, kaotamata oma vahedust. Sotsiaalses suhtevõrgustikus, nagu ka eluslooduses, aga tühja kohta ei sallita. Oleme enda valdusse saanud põneva niši ning seda peab järjepidevalt edendama. Harjutamata hakkab ka tippsportlase tase kiiresti langema.

Õppimine ei peaks olema kannatuste rada, mida mööda eneserõõmu ja jonnaka visadusega rühitakse. Selles mõttes pooldan ma tõesti *lahedat* õppimist. Teisalt pole kaugeltegi tegu pinnapealsuse ja hooletusega, vaid

õpimotivatsiooni ülal hoidva positiivsusega. Ennastjuhtiv õppija on võtmesõna, millest lähtuvalt peab õppeprotsessi kujundama. Kogu KVÜÕA koosseis peab selle poole püüdlema, luues õpisõbralikku keskkonda. Tappev maht ja ränk rügamine peavad andma teed tähenduslikule õppimisele, õpihuvile ja teadlike mentaalsete mudelite kujundamisele.

Täna omaalgatuslikke kaastöötajaid, teaduspõhisuse eestvedajaid ning kõiki artiklite autoreid ja kogumiku koostajaid. Soovin kõigile elukestvasse õppesse panustajatele jätkuvat intellektuaalset kõi!

Kolonel **Enno Mõts**

Kaitseväe Ühendatud Õppeasutuste ülem